

Izhaja, izvenredni ponedeljek, v nedeljo. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Zastavljajo uredništvo. Ne reširamo plačila se ne sprejemajo, rok plačila v izdajatelju in odgovor: Anton Gerbec. — Lastnik: ... — Izkazne ... — Znaša za mesec L. 7.—, 3 mesece ... — Za inozemstvo mesečno 4 lire ... — Urednik ...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov v 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov po L. 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi, naročena in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Meni kruh — tebi kamen!

Neprestano se nizajo v Istri dogodki, ki kažejo, da se je vsa uradna in neuradna politika napram našemu ljudstvu usmerila po geslu: meni kruh — tebi kamen!

V Pazju je vršil svoj poklic duhovnik Jurinčič. Vestno je vršil svojo službo. Siromašno in zapuščevo ljudstvo je videlo v njem svojega dobrega pastirja in učitelja. Ljubilo ga je. Pred nekoliko meseci pa so fašisti vdrl v njegovo stanovanje in moral je bežati iz Pazu. Po dolgem natezanju z oblastmi se je mogel vendar zopet povrniti na svoje mesto. Ker pa je rojen v Kastvu in je torej pripadnik jugoslovanske države, je — zečec, da ostane med svojimi v Pazju — optiral za Italijo. In glejte: zgodilo se je veliko čudo, ki je v krčnem nasprotju z vso prakso naših oblastev pri reševanju prošnje za podelitev državljanstva. Prošnjo Jurinčičev so rešili s presenetljivo naglico. V kratki dobi štirinajstih dni je že imel v roki rešitev, da mu je opcija obšla! Ob enem pa se je zgodilo še nekaj zelo značilnega za razmere, v katerih živi in trpi naše ljudstvo: fašisti so doznali za tisto rešitev poprej, nego Jurinčič sam! Zakaj in v kak namen da se je to zgodilo, nam govori dejstvo, da so se nemudoma pojavili pri njem fašisti z ostrim nalogom, da mora v par urah zapustiti Paz! Takoj na to pa sta prišla še dva orožnika s pisčalicami ukazom izгона in sta odvedli Jurinčiča do mej. Sedaj se nahaja v Kastvu, v svojem rojstnem kraju.

Kapelan Brnobić v Lovranu je že od nekdaj trin v očesu nasprotnikom našega ljudstva. Že večkrat so položili roko nanj, pljuvali nanj in ga obajali s sramotanjem. Potem pa so napravili z njim kratak proces. Nekega dne je Brnobić mirno sedel za mizo pri jedi. Izenada so stopili predenj fašisti velec mu, da mora v štirindvajsetih urah zapustiti Lovran! Moral je bežati v Volosko. Preko meje ga namreč niso mogli pogoniti, ker je italijanski državljani. Tu pa moramo zopet zabeležiti preznačilno dejstvo, da ni vzel v zaščito nobeden njegovih cerkvenih poglavarjev: ne župnik, ne prodekan, ne kdo na ordinariatu ni ganil niti s prstom v prostist proti taki krivici!

«Istarska Rijec» piše: «Med Slovani v teh krajih je Kristova cerkev ogrožena. Slovani sodijo s polno pravico, da se zanje vračajo preganjanja, kakršna so v prvih stoletjih krščanstva d'jala med krščanskim svetom. Ali kristijani v tistih časih so imeli vsaj to tolažbo, da so bili z njimi vsi cerkveni poglavarji, tudi najvišji! Za pravico in resnico so umirali s svojo čredo tudi pastirji! Zakaj je Mussolini spremenil smer italijanske politike napram Vatikanu? Iz posebnih, tretjih razlogov. Med tem, ko razobeša po šolah razpela in še kako sveto sličico, dopušta svojim ljudem, da tu razpenjajo na križ prave in zveste služabnike božje, ki nimajo na sebi nobene druge krivice, razen te, da se drže Kristove zapovedi, ter med svojim narodom oznanjajo evangelje v jeziku, ki ga ta nared govori! Mi vemo, da so tista razpela in slavospevi kardinalov Mussoliniju le tisto, kar se imenuje — politika! Toda, so tudi politike», ki kričijo do neba! V vrsto takih politik spada tudi tista, ki se izvaja pri nas v Istri!»

Dne 4. t. m. se je vršil v Pazinu kongres «bivših bojevnikov» (combattenti). Na tem kongresu je bila sprejeta resolucija, ki naglašala uvodoma, da so vznemirjeni po vesteh o izseljevanju mladih istrskih dijakov v Jugoslavijo in to vsled propagande političnih združbarjev. Ti dijaki da imajo v raznih zavodih kraljevine SHS ugodnejše pogoje življenja. Zato roti kongres patriotično vlado:

Italija

Smrt bivše kraljice Milene in poroka Jolande Savojske

RIM, 17. Zalovanje po rajni kraljici Mileni, materi sedanje italijanske kraljice Helene, bo trajalo običajno dobo šestih mesecev ali 180 dni, ki bodo razdeljeni v tri dobe, in sicer 90 dni strogega, 45 navadnega in 45 dni malega zalovanja. Kakor se zatrjuje, se poroka princezinje Jolande ne odloži vsled tega zalovanja, temveč se bo vršila dne 9. aprila predpoldne strogo v družinskem krogu in brez vsakih svečanosti.

Pogreb bivše črnogorske kraljice bo prihodnji ponedeljek. Pokopana bo v S. Remu v pravoslavni kapeli grofa Vittorio Patlevi, kjer počivajo tudi telesni ostanke pokojnega črnogorskega kralja Nikole I.

Mussolini izrazil kralju sožalje radi smrti bivše kraljice Milene

RIM, 17. Danes popoldne ob 15 je ministrski predsednik Mussolini v spremstvu državnega podtajnika Acerba izrazil kralju svoje sožalje in v imenu vlade radi smrti bivše črnogorske kraljice Milene. Predsednik se je zadržal pri kralju nad tri četiri ure.

Prva stavka pod Mussolinijevo diktaturo

MILAN, 17. Vseled odpuštnice tehničnega ravnatelja podjetja Italo-Americana, ki izdeluje električne svetilke, so stopile delavke, katerih je nad 1000, v stavko v znak vzajemnosti z odpuščenim ravnateljem. Dosedanji ravnatelj omenjenega podjetja Amerikane Grant je bil priljubljen pri zaposlenih delavkah, ker se je vneto pote-

1. da ukrene vse primerne korake proti tistim uradnikom in državnim namestnikom, ki pošiljajo svoje sinove študirat v Jugoslavijo;

2. da tem dijakom ne prizna v nobenem slučaju ne nauk, ne izpitov, ki so jih položili v Jugoslaviji;

3. naj gre, kolikor le možno, na roko italijanskim konviktom v Julijski Krajini, posebno pa naj podpre pazinski konvikt, ki naj bo uspešen tekmeč onemu v Karlovcu, kjer se vzgaja istrska mladina v duhu, ki je poln mržnje proti naši domovini!

Tako so sklenili «bojevniki» v Pazinu na svojem kongresu. Ni jim pa prišlo na misel, da bi razpravljali o vzrokih, ki naravnost gonijo našo mladino v šole Jugoslavije! Povsem umestno pripomni «Istarska Rijec», da tudi med narodi, ki so v najhujši borbi med seboj, obstojijo neki tihi pakt, da je dete sveto in da se noben narod ne sme dotikati četa drugega naroda!

Samo pri nas ne velja to načelo. Žalostno, ali resnično je, da ga ni med našimi oblastniki niti enega preudarnega in vplivnega človeka, ki bi imel usmilenje in občinstvo, do naših nedolžnih otročev. Danes je v Istri nad 15.000 naših otrok brez svoje hrvatske ali slovenske šole. Njih starši že tri leta prosijo narodno šolo. Zahtevajo kruha za duše svojih sinov, toda, vedno brez uspeha! Naši starši se zavedajo svoje velike odgovornosti pred Bogom in narodom in zato zahtevajo kruha za slovenske otroke: slovenske šole!

Zastonj! Naši nasprotniki nočejo, da bi se naša mladina izobraževala, hočejo jo le raznaroditi! Zgovoren dokaz za to je sklep ministrskega sveta, ob prisotnosti vseh ministrov in tudi popolarov, s katerim se ustanovlja 80 povsem brezplačnih mest za mladeniče slovenske narodnosti, ki bodo študirali v pazinskem konviktu in se hočejo posvetiti srednješolskim študijam, 40 mest pa za dekleta, ki bodo obiskavala učiteljske v Zadrui! Stroški za izvedbo tega načrta bodo znašali 350.000 lir na leto! In preznačilno je, da poluradna poročila odkrito priznavajo, da je ta načrt povsem političnega značaja! Z drugo besedo: uniči naj v slovenski mladini ljubezen do svojih staršev, ljubezen do svojega naroda in do svojega doma! Jasno je, da bo ta načrt demoraliziral naš narod. Ali istakajo je gotovo, da bo še bolj kvaril duševne sile tistih mogotcev, ki se niso ustavili niti pred svetostjo otroške duše. Morda se niti zavedali niso velike nevarnosti, ki jo prinese rečeni načrt!

Naj zaključimo z besedo v «Istarski Rijeci»:

«Iz globine svoje duše povzdigamo glas: ne zanašajte takega strupa v Istro, ne kupite med nami janičarje! Vedite, da se bodo oni sami maščevali! Renegati bodo s svojo podlostjo le onečastili sveto zastavo italijanskega naroda in države...! Obžalujemo, da je prišel ta dogodek ravno v trenutku, ko se v Opatiji vršijo prijateljski dogovori med Italijo in Jugoslavijo. Iz Opatije čujemo klice tudi z najvišjega mesta: «Čas je, da nastanejo mir in prijateljski odnosi med obema sosednima narodoma.» — Dejstvo pa, da italijanska vlada istodobno odpira trgovino s slovensko deco v Istri, nam dokazuje jasno, da so vse to same besede — prazne fraze. — Kolkrat že pa je naš narod dokazal, da želi živeti v miru in v prijateljstvu z italijanskim narodom! Na to našo globoko željo in zahtevo smo dobili odgovor: Istrski Slovani so zahtevali kruha za svojo deco, a dobili so — kamen!»

govor za njihove stanovske koristi. Vsele stavke je društvo podjetje zaprlo. Obalstvo se zanima za spor in išče primerno poravnavo.

Jugoslavija

Ninčič o zunanjih vprašanjih

BELGRAD, 17. Snoti ob 6. je sprejel zunanji minister Ninčič novinarja, katerim je podal nekaj izjav o državnih zunanjih politiki. Naši odnosi z Italijo — je rekel — se razvijajo po točni izpraznitvi tretje cone in Sušaka prav prirčno. Sedaj gre le še za organizacijo reške države. O tem moremo sedaj bolj hladno govoriti, ker se sedaj nobena ped naše zemlje ne nahaja več v tujih rokah. Nekateri z ogorčenjem ugotavljajo, da še ni vse naše ozemlje evakuirano, pa ne pomislijo, da se bo to zgodilo, ko se določijo točne meje, kakor je to slučaj tudi v Rumuniji. Pogajanja v Opatiji se še ne bodo tako kmalu končala, ker se imajo tam reševati poleg ostalih tudi še mnoga vprašanja političnega značaja. Potem je dr. Ninčič polemiziral z izjavljanjem listov, ki očitajo vladi, da ne zastopa zadostno interesov Hrvatov in Slovencev. Z Italijo bodo vzpostavljeni najbolj prirčni odnosi, ko se urede vsa sporna vprašanja.

Kar se tiče odnosov do Čehoslovake in Rumunije, vežejo našo državo z njima najprirčnejše vezi, dočim odnosi z Madžarsko, ki še vedno ni napravila konec terorističnim organizacijam, ki skušajo škodovati jugoslovanski državi, niso tako dobri. Drugače je z odnosi do Bolgarske, odkar smo otreptani, da povzročajo Stam-

boljskemu vpadi komitašev v Jugoslavijo, ravno tolike, če ne večje skrbi, kakor nam. Vendar je leva obala Vardarja močno zastražena, tako da se ni bati, da bi jugoslovanska vojska ne napravila konec komitskim vpadom. Z Grško se ravno vrše pogajanja glede prometa preko Soluna. Z Albanijo so odnosi, odkar je ukinjena nevtralna cona, v kateri so se zbirali nemirni elementi, urejeni. Minister je demotiral vest, da hoče Bajram Cura postaviti črnogorskega princa Mirka na prestol Albanije. Kar se tiče Rusije je minister izjavil, da je Jugoslavija edina v Evropi, ki še ni uredila odnosov z njo. Rekel je, da je v Santi Margheriti govoril s Čičerinom o tej zadevi in da sta takrat reševala vprašanje povratka jugoslovanskih državljanov iz Rusije, da pa se to vprašanje končno veljavno reši pri pogajanjih koncem marca.

Na vprašanje nekega novinarja glede usode Slovanov v Istri, Trstu in na Gorškem, je minister odgovoril, da je njihova usoda tesno zvezana s stanjem odnosov z Italijo, ker Jugoslavija nima še z Italijo pogodbe glede varstva narodnih manjšin. Glede zadnjega protesta Slovencev v Avstriji glede sol, je rekel, da je ta protest neosnovan.

Boj za Baroš in Delto — Dr. Rybář o opatijski konferenci

LJUBLJANA, 17. Današnji «Slov. Narod» objavlja pogovor svojega dopisnika z dr. Rybářem. Dopisnik je imel priliko spremljati predsednika jugoslovanske delegacije v Opatiji ter se je med vožnjo na progi Zagreb — Sušak pogovarjal z njim o reškem vprašanju. Na vprašanje glede svrhe njegovega bivanja v Belgradu, glede navodil od strani vlade in posvetovalnega odbora, je dr. Rybář kratko odgovoril, da o tem še ni čas govoriti.

Na vprašanje, kdaj se bodo zopet nadaljevala pogajanja med italijansko in jugoslovansko delegacijo, je dr. Rybář odgovoril: «Kolikor sem informiran, se ima vršiti prva seja paritetne komisije že danes (15. t. m.) ob 17. popoldne. Komisija bo najprej na seji pričela razpravljati o vprašanju vzpostavitve prometa s Kastvom na sličen način, kakor to določa santmargheritski sporazum za mesto Zadar. Za tem pridejo v razpravo nekatera manj važna vprašanja. Vesti, ki so govorile, da se na prvih sejah paritetne komisije ukrenejo važni sklepi, niso popolnoma točne. Takih važnih sklepov ni pričakovati.

«Zadnji čas poročajo o italijanskem predlogu glede ustanovitve reškega konzorcija! Kako ta zadeva dejansko stoji?»

Odgovor: «Uverjam Vas, da tak predlog ni bil stavljen od nobene strani niti paritetni komisiji niti vladama.

Ce pa pride ta predlog na dnevni red, ga bo paritetna komisija sprejela in o njem razpravljala ravnatoko, kakor o vseh ostalih vprašanjih.

«Koliko časa bo še delovala paritetna komisija? Ali se lahko pričakujejo kakšni zaključki z važnimi rezultati?»

Odgovor: «Komisija zaključuje svoje prvo zasedanje dne 27. t. m. Do tega roka po mojem mišljenju ne bo mogče, da bi se obdelal vse ogromni material, ki je predložen paritetni komisiji. Do tega časa je tudi nemogče, da bi se storiili kakšni stvarni sklepi.

«Kaj je z vprašanjem vzpostavitve prometa med Reko in zaledjem?»

«Kakor Vam je morebiti znano, je bil takoj na prvem sestanku paritetne komisije dosežen provizorični sporazum enega meseca, kateri vzpostavlja osebni in mali promet preko mostu med Sušakom in Reko. Vprašanje železniškega prometa pa še ni rešeno. O tem vprašanju tudi ni umestno govoriti...»

«Kakšno je medsebojna občevanje? Kakšno je razmerje delegatov med seboj?»

Odgovor: «Posvetovanja in pogajanja se vodijo v najbolj prijateljskem tonu. Jasno in očividno je, da obstoji na obeh straneh stremljenje absolutno se izogibati v kateremkoli pravcu ostrega tona. Nekaj časa je pretila nevarnost, da se to razmerje spremeni radi spopadov na Reki in Sušaku. Toda tudi ta nevarnost se je odstranila, ker se je med obema strankama dogajalo, da naše in italijanske oblasti preprečijo vsak incident, ki bi skušal motiti prijateljsko razpoloženje med člani delegacije v paritetni komisiji.

Dalje je dr. Rybář pooblastil Vašega dopisnika, da z vso resnostjo in odločnostjo demotira vesti, ki jih je razširil najprej jugoslovanski tisk, a so pozneje prešle tudi v italijanski, vesti o njegovih izjavi glede izpraznitve Baroš in Delte. Te vesti niso resnične. Take izjave dr. Rybář ni nikjer in nobenemu podal.

Nove podrobnosti o velikem potresu v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji

BELGRAD, 16. Na geološko opazovalnem oddelku so večer ob 6.44 zaznamovali seizmografski aparati zelo močan potres, katerega središče je bilo jugozapadno od Belgrada oddaljeno 150 km. Potresni sunek je bil tako silen, da sta dve igli skočili iz aparata. Potres je trajal 15 minut.

Tekom večerajšnjega dneva so pričela prihajati iz Bosne, Hercegovine in Dalmacije alarmantna poročila o katastrofalnem potresu v teh krajih, ki je povsod povzročil ogromno škodo. Na več mestih so bile porušene hiše. Poročila splošno ugotavljajo, da potres ni zahteval člove-

skih žrtev. Občutno škodo trpe mesta Sarajevo, Mostar, Trebinje, Dubrovnik, Kotor.

SARAJEVO, 16. Večraj točno ob 6.41 so začutili v Sarajevu močan potres. Tako je bilo videti, kakor bi se mesto zibalo sem in tja. Val je bil zelo močan. Po mestu je nastala velika panika. Prebivalstvo je drlo iz hiš na ulice. Številnim hišam je popokalo zidove. Več slabo zidanih hiš je bilo močno poškodovanih oz. je bilo porušeni. Materialna škoda je velika. Nekateri tovarne so poškodovane. Zrušili so se tovarniški dimniki.

MOSTAR, 16. Večraj točno ob 6.40 zjutraj je nastal močan potres. Potresni sunki so trajali 10 sekund. Mnogo hiš je bilo porušeni. Med prebivalstvom je nastalo veliko razburjenje. Najbolj je poškodovana tovarna tobačna. Nekateri oddelki tovarne so tako močno porušeni oz. je zidovje tako razpokano, da je obrat popolnoma ustavljen. Poškodovani so tudi stroji. Škoda v tobačni tovarni znaša več milijonov dinarjev.

TREBINJE, 16. Večraj ob 6.40 zjutraj so tu občutili močan potres. Slabše zidane hiše so porušene. Materialna škoda je velika.

ZAGREB, 16. Večraj ob 6.45 je bilo čutili močan potres. Prvi sunki so bili tako silni, da je perjo na seizmografskem aparatu izkocilo. Radi tega so bili zabeleženi samo prvi sunki potresa, ker aparati ostalih potreslajev niso mogli zabeležiti.

DUBROVNIK, 16. Po težkem in silnem viharju, ki je trejal celo noč, je danes zjutraj nastal silen potres. Sledili so sunki za sunkom. Porušeni je več hiš. Pri drugih hišah pa je zidovje razpokalo. Škoda je znatna.

BELGRAD, 16. Slična in enaka poročila prihajajo tudi iz ostalih krajev Bosne, Hercegovine in Dalmacije tako iz Nevesinja, Stolca, Kotora, Jajca. Zanimivo je tudi, da poročila iz krajev ob srbsko-bosanskih mejah konstatirajo enako intenziteto potresnih sunkov. Tako poročajo iz Čacka in iz Loznice, da je potres tam povzročil znatno materialno škodo.

Čehoslovaška

Gospodarska kriza na Ogrskem in njeni vzroki

PRAGA, 17. «Prager Presse» naglašala, da so vzroki težke gospodarske krize, v kateri se nahaja danes Ogrska, v slabi gospodarski politiki ogrske vlade, katere hoče storiiti nekako umetno narodno industrijo. Ravno tako postruje sedanjo krizo tudi ogrska devizna politika. Z visokimi carinskimi tarifi se hoče pobijati tuja konkurenca in pospeševati domačo ogrsko industrijo. Poleg tega pa obstoja tudi devizni urad, ki nima v zalogi nikakih deviz. Ogrski izvoz ovirajo torej visoki državni davki: in ono malo deviz, ki pridejo v roke zasebnikom, se ne vračajo več državi. Mažari dolžniki ne plačujejo redno naročil v inozemstvu, kar ima za posledico, da se na Ogrsko uvažajo le proti znatnim svotam na račun z madžarske strani. Zato primanjkuje na Ogrskem blaga in tudi surovin. Ogrska povzroča na ta način nepravilne tudi po drugih državah srednje Evrope ter ovira s svojimi umetnimi pregradami trgovske zveze s sosednimi državami.

Beneč odklonil posredovanje med Francijo in Nemčijo

LONDON, 17. «Daily Telegraph» javlja: Nemška vlada je večeraj vprašala g. Beneša, če misli posredovati v francosko-nemškem sporu. Beneš je to mislilo, kakor se je pozneje izvedelo, odklonil.

Rusija

Zdravstveno stanje Lenina

MOSKVA, 17. Današnje zdravstveno poročilo o stanju Lenina poroča: Splošno bolnikovo stanje gre na bolje. Temperatura znaša 35,7, žila 86. Poročilo so podpisali prof. Minkovsky, Foerster, Krasnov, dr. Kovernikov in komisar za javno zdravstvo g. Semaško.

Družba za gradbo zračnega brodovja

MOSKVA, 17. Te dni se je v Moskvi ustanovila družba za gradbo zasebnega zračnega brodovja. V mirnem času bodo letala služila zasebnemu prometu, medtem, ko bo v času vojne družba dala letala državi brezplačno na razpolago.

Vseruski poljedelski velesejm

MOSKVA, 17. Vseruski poljedelski velesejm, ki se bo vršil koncem prihodnjega meseca v Moskvi, bo razdeljen v 18 oddelkov. Ravnateljstvo velesejma je v rokah najboljših oseb, ki so znane na tehničnem polju v Rusiji, med katerimi se nahajajo profesorji mnogih višjih zavodov v republikah.

V okviru prostora za velesejm se postavlja na novo velika palača «Noievuski», katere bo namenjena za stanovanje prvih gostov in obiskovalcev sejma. V njej bo prostora za 600 oseb.

Francija

Proučevanju nemških predlogov bosta prisostvovali tudi Italija in Anglija

PARIZ, 17. «Matin» poroča: V slučaju, da nemška vlada predloži reparacijski komisiji ali zaveznikom nove predloge za reparacije, jih ne bo proučevala samo Francija ali Belgija, temveč prisostvovali bosta proučevanju tudi Italija in Anglija.

Neresnične vesti o pojačenju belgijske vojske v zasedenem ozemlju

BRUSELJ, 17. Belgijska brzójavna agencija javlja: Vesti, ki so jih priobčili nemški listi in ki jih je objavil tudi list «L'Ouvre» v Parizu, da je namreč Belgija pojačila svojo vojsko v zasedenem ozemlju za 5000 mož, se iz verodostojnih virov zanikajo.

Anglija

Francoski odposlanci na konferenci v Londonu

PARIZ, 17. Na konferenci, ki se bo pričela v Londonu drugi teden, bodo Francijo zastopali g. Bompard, g. Fromageot, pravni izvedenec v ministrstvu zunanjih poslov, in g. Bargeot, podpravitelj za azijske zadeve v istem ministrstvu.

Neka angleška osebnost odpotovala v Nemčijo, da izve za nemške predloge?

PARIZ, 17. Londonski poročevalci lista «Petit Parisien» javlja: Neka obče znana osebnost v Angliji, ki je baje upravitelj angleške banke, je odpotovala v Berlin, da stopi v stike z nemško vlado. To potovanje ima namen, da Anglija spozna, v čem obstojajo nemški predlogi za novi načrt plačevanja reparacij. Sicer, pravi list dalje, se ta vest mora sprejeti kot še negotova.

Konferenca zaveznikov se prične v sredo

LONDON, 17. Angleška vlada je predložila Italiji in Franciji željo, naj se konferenca, na kateri se bo določilo enotne stališče napram turškim zahtevam, vrši v sredo v Londonu.

Zanimanje vesti o posredovanju Anglije v ruhrskem vprašanju

LONDON, 17. Agencija «Reuther» javlja: Popolnoma brez podlage so vse vesti, ki te dni krožijo, o kakem posredovanju Anglije v ruhrskem vprašanju.

Ravno tako so brez podlage one vesti, da angleška vlada vsiljuje Nemciji naj zavzame v ruhrskem vprašanju povsem drugo stališče. Anglija, pravi agencija dalje, je istega mnenja, kakor sta Francija in Belgija, da mora nemška vlada sama napraviti potrebne korake.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, 15. marca 1923.

Ko pridejo te vrstice v roke bralcem «Edinosti», se bo pri nas že odločil oni silni boj, pred katerega vtisom stoji danes vsa Jugoslavija in ki ga z zanimanjem spremljajo tudi vse sosednje države. Komaj trije dnevi nas še ločijo od tega pomembnega dne, ki utesne imeti nedogledne posledice za ves naš notranjepolitični razvoj, zato je umetno, da se ne briga živ krst za ničesar drugega, kot samo za volitve.

Zadnji nedeljo so napele vse stranke svoje poslednje sile. Skoro je ni bilo slovenske vasi, kjer bi ne razlagali ta ali oni politični agitator svojega edinozveličavnega evangelja, podobno je bilo pa tudi po ostalih jugoslovanskih pokrajinah. Glede na važnost volitev in pa na strast, s katero bijejo posamezne politične stranke svoj volilni boj, je naravnost čudno, da ni prišlo prav nikjer do kakih večjih incidentov, običajni volilni pretepi so pa seveda neizogibni spremljevalci vsakega volivnega boja in povsod. Politična cmizlj, ljubljanski kavaren so bila popolnoma prazna, kajti vse je bilo zunaj na kmetih. Posamezne politične stranke so priredile po kakih 150 shodov, dočim jih je doživela vsa Jugoslavija nekaj tisoč.

Ljubljana sama je bila doslej še popolnoma mirna in tu se je razširila volivna mrzlica šele ta teden. «Napredni blok» je priredil sicer že v prejšnjih dnevih nekaj volivnih shodov po predmestnih gostinlah, a velike manifestacijske shode hodimo gledat šele ta teden. V terek so ga priredili socialisti, na katerem je govoril isti dan instalirani ljubljanski župan dr. L. Perić, sinoči pa SLS, na katerem je govoril dr. Korošec. Oba sta bila prav lepo obiskana (po ca 2500 navzočih). Nocoj priredijo svoj shod narodni socialisti, jutri pa «Napredni blok», dočim se dr. Sušteršič ne upa na plan. Lepakov in letakov kar mrgoli, listi izhajajo v povečanem obsegu s fulminantnimi volivnimi članki (po večini še dokaj dostojnimi), na dom nam pošiljajo cele grmade tiskovin, zvečer pa sklepamo pri četrtinki cvička volivne stave.

Kdo bo zmagal, kakšen bo rezultat? Brezpredmetno je prerokovati, kajti v jutrišnji ali pojutrišnji številki «Edinosti» bo rezultat itak objavljen. Za Slovenijo se sodi, da odnese večino dr. Korošec, na Hrvaškem St. Radić, v stari Srbiji pa najbrže Nikola Pašić, za vse ostale pokrajine je pa izid še povsem negotov ter ni mogče delati še prav nobenih kombinacij.

Glede na ta nejasni položaj volitev je tudi preuranjeno kakršnekoli predvidevanje o bodoči vladi. Sedanja vlada je volivna vlada in jo tvorijo Pašičevi radikali. Ker utesnejo dobiti ti le kakih 80 mandatov, bo moral Pašić takoj po volitvah demisijsirati, naka se sestavi takoj parlamentarna vlada, ki se bo morala 16. aprila že predstaviti novi skupščini. Skupščina šteje 313 poslancev, torej bo morala imeti nova vlada za seboj vsaj 160-170 poslancev. Ker si ne bo priborila tega števila seveda prav nobena stranka, bo morala biti prihodnja vlada zopet koalicijska.

Kakor gre pri teh volitvah v b'stvu za vprašanje revizije ustave, tako bo tudi nova vladna kombinacija sestavljena zgolj s tega vidika. Brezpogojni ustavoverci so pa izmed vse pestre množice političnih strank pravzaprav samo Pašičevi radikalni in Pribečičevi demokratki. Ali bo mogoča nova vladna kombinacija iz teh dveh skupin? Menimo da ne, kajti tudi ti dve skupini se daleč ne bodejo razlagali s potrebnim parlamentarno večino, zato bodele potrebovali vsaj še kakih 60-70 mandator. Vlada na podlagi principov prejšnje radikalno-demokratske koalicije je torej nemogoča.

Isto je z revizionistično vlado, ki bi jo sestavljali Protić, Spah, Korosec, kajti ta koalicija bi razpolagala s kakimi 70 mandati. Ključ situacije leži torej še vedno v neodločenih rokah in to sta predvsem Davidović in Radić. Poprejšnji demokratko-radikalni režim se je zrušil baš zaradi tega, ker se mu je uprl Davidović in mnogo znakov kaže na to, da bosta tudi odslej Davidović in Pribečič težko sedela v istem klubu. Sicer se Davidović deslej še ni izrazil za revizijo ustave, obratno, brani jo, vendar je pa njegovo koketiranje z revizionisti očitno. V mnogem zavisi torej sedaj od Davidovića, se li nagne k Protiću ali Pribečiču.

Podobno je z Radićem. Kakor znano, je Radić dolgo časa sploh negiral legalnost ustavotvorne skupščine, toda preteklo jesen je manjkalo le za las, da ni skril svoje brezplodne abstinence pod klop in odšel v Belgrad. Vprašanje je, kaj stori Radić s svojimi 50 poslanci, ki jih brez dvomno dobi, sedaj. Če de li v Belgrad ali ne? Če ostane zopet doma, potem je skoro izključeno, da bi mogli računati na kako revizionistično vlado, ker bi taka v nobenem slučaju ne mogla dobiti večine, razen če bi se prelevili čez nos Pašičevci v revizioniste, kar pa seveda trenutno še ni pričakovati. Važno je seveda tudi, koliko mandatov dobijo zemljoradniki, ki stoji baje v ozkem stiku s Stambolijskim in kako se ti v vprašanju revizije še opredelijo.

Pogled v bližnjo bodočnost je torej še povsem nejasen in rešitev situacije je zavisna še od nešteto slučajev. Glede na veliko pestrost ciljev in programov posameznih političnih strank in zlasti še posameznih političnih voditeljev, je pa seveda tudi zelo mogoče, da iz tega parlamenta sploh še ne bo mogoče sestaviti krepke delavne vlade, zato se zadnje čase vedno glasneje pojavljajo glasovi o neparlamentarni uradniški vladi in celo o vojaški diktaturi. Toda kdor pozna burno politično zgodovino nekdanje Srbije, kjer se je zrušilo že toliko prestolov ravno zaradi absolutističnih poizkusov, bo na tako kombinacijo le težko verjel, ker bi ne imela v širokih plasteh srbskega naroda prav nobene moralne zaslonbe.

Vse torej kaže, da s samimi volitvami naša zamotani in nejasni notranji politični položaj še izdaleka ne bo rešen in da bodo morda prihodnji tedni v političnem pogledu še vse bolj napeti, nego so bili pa sedanjim volitvam. Na ta notranji politični položaj utegnejo vplivati tudi dogodki v zunanji politiki, kajti gotovo je, da se sedaj na pomlad zopet razgane pred nami orijentsko vprašanje.

Nova matura v Jugoslaviji

(Glej "Edinost" od 15. t. m.)

II.

Višji tečajni izpit sestoji iz pismenega in ustnega dela.

Pismeni izpit se vrši na srednjih šolah v Sloveniji iz 5 predmetov: in sicer na gimnazijah iz slovenščine, srbohrvaščine, latinščine ali grščine, nemščine in matematike, na realkah pa iz slovenščine, srbohrvaščine, nemščine ali francoščine, eno italijanščine in angleščine, iz matematike in opisne geometrije. Ko dospo sed. realne gimnazije do VIII. razreda, bo veljala tudi na njih izbira modernega jezika: ali iz nemščine ali iz francoščine. — V tem pogledu pomeni število pismenih nalog sicer pomnožitev za dve, ne pa obtežitev; kajzi edino iz slovenščine se bo pisala prosta naloga (izdelava 4 ure), iz drugih jezikov pa zgolj prevodi na slovenski jezik in še to z dovoljeno pomočjo slovarja. Pač pa je odredba strožja v tem, da predpisuje pismeno nalogo iz matematike, kar se je bilo z Marchetovo naredbo iz l. 1908. opustilo.

Sestavek iz učnega jezika naj privedeč mero splošne izobraženosti in umstvene zrelosti pripravnikov. Ta se kaže zlasti v osnutku in razporeditvi gradiva, v jasnosti in doslednosti podajanja misli, v pravilnosti in prirodnosti izvajanja zaključkov; posebno se mora uvaževati točnost in skladnost v jeziku. Pri končnem redovanju se jemlje v poštev tudi značaj in ličnost izdelka. To velja seveda za vse pismene izdelke.

Pismeni izpiti se bodo vršili pet dni zaporedno od popoldnevih. Nadzorstvo pri teh izpiti bo jako strogo: neprestano bosta nadzirala po dva člana izpitnega odbora istočasno, razen teh pa še direktor in ministrski odposlanec, če bosta utegnila.

Vsi kandidati dobe iste naloge. Doslej je imel kandidat n. pr. iz slovenščine izbero izmed 3 predloženih tem, ki so se nanašale na razne znanstvene okolišče: slovensko zgodovino, slovensko panogo, domačo zgodovino, poznavanje domače zemlje, splošno kulturno ali socialno vprašanje, tako da se je vsak kandidat lahko odločil za nalogo, ki je njegovemu individualnemu zanimanju najbolj prijala.

Ako bi kateri kandidat pri pismenem izpitu uporabljal nedovoljene pomočke ali motil druge pri izdelovanju naloge ali se s tujimi izdelki koristil, bi se po nadzoruvalcu resno opomnil; če bi tak opomin, ki se obenem zabeleži v zapisniku, ne zale-

gel, izgubi učenec kot »moralno nezrelo« pravico do višjega tečajnega izpita v tem šolskem letu.

Ustni izpiti se bodo pričeli po preteku 3 dni po zadnji pismeni nalogi; vsak dan pride po 8 kandidatov na vrsto: 4 popoldne, 4 popoldne. V tem oziru se je tudi doslej tako postopalo, le s to razliko, da je smel trajati en izpit (iz enega predmeta) povprečno po 15 minut, po novem pravilniku pa le 10 minut; pač pa pristoji predsedniku pravica, da trajanje izpita ali skróti ali raztegne. Izpraševanje se je vršilo (pri živih jezikih in v domovinoznanstvu v obliki razgovora (kolokvija); iz novih pravil se da povzeti, da ta način izpraševanja odpade. Zakaj kandidatu se da, ko je doznal vprašanje, zabeleženo na lističu, časa, da pomisli, tako da se more potem v vsaki stvari, ki se tiče stavljenega vprašanja, »jasno, točno, smiselno in dosledno izraziti.« Oblika kolokvija pa bi le ovirala tak način odgovarjanja.

Predmeti ustnega izpita so vobče isti kakor pismenega. Iz klasičnih jezikov bo kandidatu prevajati in tolmačiti predloženi tekst iz klasičkov, ki so predpisani za višje razrede. Izpraševalo se bo tudi iz občne zgodovine (na realkah iz občne zgodovine novega veka), iz narodne zgodovine in zemljepisa domače zemlje. Izpit iz živih jezikov bo obsegal prevod s stvarnim in slovnimskim tolmačenjem lažjega stavka iz knjig, ki se v šoli niso štale, seveda brez rečnika. Iz slovenščine se bo zahtevalo znanje slovnih pravil, gramatično in stilistično tolmačenje mest iz novjših pisateljev; poznavanje glavnih momentov naše slovenske zgodovine in del naših boljših književnikov. Kandidat naj pokaže pri tem jasno sodbo o pravilni jezikovni obliki.

Pri ustnem višjem tečajnem izpitu je možna tudi prostopitev iz posameznih predmetov pod pogojem, da je kandidat dobil v pismenih izdelkih vsesokz oceno »prav dobro« in »dobro« in je v letnem izpraševanju najvišjega razreda iz vsakega predmeta prejel red »prav dobro« ali »dobro«, iz vedenja pa »prav lepo«.

Vprašanja iz posameznih predmetov se izdajajo po lističih. Kandidat potegne iz števila lističev, ki je za pet večje kot število kandidatov, in listič, na katerem so zapisana vprašanja iz dotičnega predmeta. Kandidatu se pusti 5 minut časa za premislek; ako izjavi, da ne more na stavljen vprašanja odgovorjati, mu je dovoljeno, potegniti drug listek, da se pripravi na vpra-

šanja s tega listka. Prvi listek se smatra, kakor ne bi bil potegnut in se zopet pomeša med ostale, toda kandidatu se tako izbira vprašanj jemlje pri končni oceni v poštev.

Ako bi se primerilo, da bi se kandidat pri ustnem izpitu neprimerno ponašal, se najprej resno posvari nato pa se, ako bi se nevedno vedenje ponovilo, kot »moralno nezrelo« od nadaljnjega izpita izključi ter izgubi pravico do polaganja izpita za leto dni. Ako bi se pri ponovnem izpitu moral iz tega vzroka od izpita izključiti, tedaj izgubi za vselej pravico do zrelostnega izpita.

Po končanem ustnem izpitu se za vsak predmet posebej ugotove ocene, in sicer na predlog izpraševalca z glasovanjem izpitnega odbora.

Pripravniki, ki je dobil nezadostno oceno iz enega predmeta ali iz dveh predmetov, ako eden izmed njih ni učni jezik, je dovoljeno, da sme delati ponavljalni izpit iz enega, odnosno dveh predmetov, meseca septembra odnosno januarja. Pripravniki pa, ki dobi nezadostno oceno iz dveh predmetov, ako je eden izmed teh učni jezik, ali iz več predmetov se odkloni (reprehira) za leto dni.

Upeh višjega tečajnega izpita se kandidatom razglasi naslednji dan po končanem izpitu vseh kandidatov, in sicer po predsedniku v prisotnosti celokupnega izpitnega odbora. V tem pogledu se predpis bistveno razlikuje od dosedanjega, ko so se kandidatom uspehi razglasili takoj po končanem izpitu ene skupine.

Izpraševalo o višjem tečajnem izpitu bo po svoji obliki dokaj točneje ogledalo pripravnike kakovosti, kakor je bilo dosedanje. Razen osebnih podatkov bodo na njem zabeležene ocene iz vedenja in iz vsakega predmeta najvišjega razreda, tudi prirodoopisa, odnosno opisne geometrije, s končnim pristavkom: »Po onanemem uspehu priznava izpitni odbor pripravniku N. N. zrelost in sposobnost za fakultetske študije na univerzi.«

Toliko v splošnem o višjem tečajnem izpitu na naših srednjih šolah. Pri tej priliki bi mogli načeti dolgo vrsto vprašanj, ki se tičejo pomena obsega in oblike zrelostnih izpitov, vprašanj, ki bi nudila obilo snovi za javno razmiselnje. A sedaj, v dobi valovanja razburkanega političnega življenja, ni pravi čas za to, rti ni pravo mesto tukaj. Nova naredba je uveljavljena: fiat applicatio!

DNEVNE VESTI

Naš gospodarski položaj. V novih italijanskih pokrajinah je nastopila velika brezposelnost. Zgodnja tri leta so bile slabe letine, tako da ni noben naš kmet toliko pridela, da bi preživel s pridelkom svojo družino. Delavec in kmet sta vsled tega prišla v stiske in revščino. Pomanjkanje dela in s tem zaslužka ter pomanjkanje kmetijskih pridelkov sili delavca in kmeta, da si iščeta drugod potrebnih dohodkov, ker živeti morata ne glede na to, ali so dobre ali slabe letine, ali je delo in zaslužek ali ne. Pri danih razmerah pa si delavec in kmet ne moreta poskrbeti drugega dohodka kakor onega s posojilom, v kolikor jima je to sploh mogoče z ozirom na njihov kredit. In kdor more, dela dolgo, da preživi sebe in družino ter da krije svoje večje izdatke na premoženju. Naša kmetijska posestva so bila v normalnih časih le z velikim trudom in pridnostjo aktivna, skromno aktivna. Razmere pa so se po vojni temeljito spremenile. Davki so večji in pobirajo se z večjo verno, da ne rečemo z največjo brezobzirnostjo. Celotno normalnih časih je našim kmetom prisločila vlada na pomoč s tem, da je preskrbela našim kmetom krmo po nizki ceni in dajala celo podpore. Nova vlada pa nima za naše potrebe prav nikakega smisla. Prepušča nas usodi.

Ker je vlada naše blagostanje, recimo boljše naše življenje, (ker se o blagostanju ne sme govoriti), deveta briga, se pa zato brigajo za nas razni tuji denarni zavodi. Seveda ne radi lastnega dohodka. V to svrhu so se ustanovile celo na Krasu razne banke, ki dajejo tudi našim posetnikom posojila na menice in na vknjizbe.

Toda ti denarni zavodi so italijansko nacionalistični zavodi, ki ne gledajo samo za svoj dobiček, ampak imajo tudi zelo velik narodno in gospodarsko-političen pomen. To bomo prav kmalu čutili. Danes moramo opozoriti samo na nekatere nevarnosti, ki so združene z gospodarsko odvisnostjo.

Ko zapade rok plačila obresti ali glavnice, komaj čakajo, kdaj bodo prišli našega človeka za vrat in ga vrgli na cesto. Radi velikega sovraštva, ki ga gojijo proti nam in proti vsemu, kar je našega, posebno proti našemu kulturnemu napredku in gospodarski povzdigi, ne bodo imeli ti pospodje z nami prav nikakega obzira. Pri takih razmerah se bo zgodilo prav lahko, da bo marsikateri naš kmet, ki ne bo mogel izpolniti svojih težkih obvez, prišel na boben. Njegovo posestvo bo prišlo v italijanske roke. Na ta način se lahko izvaja raznarodovanje našega življa. Dokler pa ima naš kmet svojo zemljo, na katero je po tradicijah navezan, je na deželi vsako raznarodovanje nemogoče. Zemlja sama je prepojena z narodnim čutom, ki je globoko vsesan in neizbrisljiv. Zemlja sama je slovenska. Naša slovenska zemlja nam je najvarnejša naša narodna posest! Zato čuvajmo jo!

Ampak gospodarska odvisnost se čuti tudi v vsakdanjem političnem življenju. Mi slimo si samo občinske volitve! Kdor je dolžan, se mora pod pritiskom razmer včasih celo ukloniti, da ne bo še večje ne-

sreče. Zadolženje postane lahko najhujše agitatorično sredstvo v rokah nasprotnikov. Z grožnjo drazbe in zahteve povračila posojil, bi znali nasprotniki doseči pri lokalnih volitvah zaželjene uspehe. Nočemo biti pesimisti, ampak pripravljeno moramo biti na vse. Zato apeliramo na naše denarne zavode, posebno pa na naše premožnejše ljudi, da pomagajo v teh težkih časih svojemu narodnemu človeku v svojo lastno korist in v korist našega narodnega obstoja. Apelliramo na naše ljudi, da se poslužujejo svojih denarnih zavodov, potrkaajo pri svojem človeku in da dobro pomislijo, predno se zatečejo k tujemu zavodu in k tujemu človeku.

Iz gospodarske odvisnosti je zelo majhen korak do politične odvisnosti, in iz politične odvisnosti sledi naš narodni pogin! To premislimo vsi in se po tem ravnamo!

Stranka popolar-v. Glasilo popolarov »Corriere d'Italia« piše: Veste različnih agentur iz zadnjih dni trdijo, da se kongres popolarke stranke ne bo vršil v Turinu, ampak v Rimu. Agentura »Nuova« trdi celo, da pride do cepjenja, ali celo do razpada stranke. Mi pa moramo zagotoviti, da se v popolarških krogih niso nikdar prerekali o kraju, kjer naj se vrši kongres in da pristaji stranke v Turinu vse pripravljajo, da bo kongres uspešen. Časopisi so pozvali strankine poslance, naj povedo svoje mnenje o uspehu kongresa. Splošno mnenje je, da se prizadevanjem don Sturza posreči ohraniti skupnost stranke.

Nemci na južnem Tirolskem in fašisti. Kakor znano, da se ne sedaj sestali zastopniki fašistov in zaupniki južnotirolskih Nemcev v svrhu uredbe medsebojnega razmerja. Poročilo o tem sestanku je javljalo, da se je sporazum dosegel. Sedaj pa prinašajo italijanski listi sledečo poročila izlovo: »Vprašanje in Nemci na južnem Tirolskem je tvorilo edini predmet, o katerem je posebno razpravljali veliki svet fašistovske stranke. Uspeh je ta, da dejstva ne potrjujejo vesti, ki so se zadnje dni širile o sklepu dogovora med fašistovsko organizacijo in »Nemško zvezo«.

Nekoliko drugače je v določnejši obliki poročila »Giornale di Trento«, ki piše: »Veliki svet fašistov je soglasno odklonil dogovor z Nemci na južnem Tirolskem«.

Tudi »Nemška zveza« je že ugotovila, da ne obstoji nikak dogovor med njo in fašisti.

Prerokanja se nadaljujejo. Med Benetkami, Furlanijo in Trstom namreč. Zopet se je oglašila »Gazzetta di Venezia« proti »kriku Tržačanov«, ki da bi hoteli imeti svojo Julijsko Krajino, ki naj bi segala celo do Livence (reke v zgornji Italiji), tako, da bi »Julijska Krajina« pogoltnila celo Mestre (železniško križišče med Benetkami in Padovo) Benetkam pa da bi ostala v upravno-gospodarsko-političnem kompleksu le funkcija, ki jo sedaj vrši Chioggia — malo mesto v beneški pokrajini. Take načrte označa »Gazzetta di Venezia« kot blazne in smešne. Vsa zgodovinska, moralna, narodopisna, upravna, poljedelska, trgovska in industrijska dejstva da govori Benetkam in priloge. Že od davnih stoletij svoje slave in civilizacije so imele Benetke (ne pa Trst) svojo privlačno moč napokrajine, ki so jo one organizirale, obumogle in jo napravile varno in srečno. — Na sonek v rebra »Tržačanom« odgovarja »Era«, da so naklepi, ki jih »Gazzetta« podtika Tržačanom — češ da hočejo pogoltniti tudi Mestre — nezmislive. Le bolni možgani da bi mogli zahtevati, naj bi Benetke postale Chioggia Trsta, Istotako pa ne more »Gazzetta« — tako vrača »Era« z istim drobižem — zahtevati, naj bi Trst postal Chioggia Benetk! Tisti, ki fantazirajo o »veliki benetki

krajini od Brennerja do dalmatinskih otokov«, bi hoteli v resnici potisniti Trst na skromno stopnjo Chioggie. Kakor bi bilo za beneško uho kletve, če bi kdo zahteval, naj se Benetke podredijo Trstani, istotako bi bilo žaljivo za samoljubne Tržančane, če bi hoteli Trst podrediti Benetkam. »Era« želi naj bi se ne izživala s takimi razpravami nesorazmerno med obema mestoma, ki da imata vsako svojo trgovsko in pomorsko nalogo na Jadranu. Kakor Benetke da ima tudi Trst vse naprave, ki mu dajejo značaj »krajinskega središča«. Da tržaško krajino sestavlja Istra in Furlanija — ta posebno, odkar se je združila z Gorisko — je dejstvo, ki se ga mora vzeti le na znanje. Potem pa tolaži tržaški list Benetane, da pri vsem tem ima beneska pokrajina mnogo večji obseg, nego pa tržaška. Pripominja, da Istra in Furlanija morata zasledovati iste politične in upravne smeri, ker morata rešiti iste probleme. Zato je »Era« globoko užaljena, da se na tak način zapleta to vprašanje ter da se oglašajo taka medsebojna očitjanja. Priznati se mora dejstvo, da je Furlanija julijska krajina, istotako, kot Istra in da obe težita k Trstu. Benetke naj nika ne poskušajo kršiti naravnega zakona! Če se bojijo kake izgube, imajo pa odškodnino v tržiških Trentina in zgornje Adize, ki ju je novi politični položaj odtrgal od Trsta!

Uboja »Era«, težko delo si je nalozila! Prekajati se mora z Benetkami v obrambo posebnih interesov Trsta, obenem pa dokazovati, da ni nobenega navzkrižja med interesi Trsta in Benetk. Kako naj to svojo politično — pozicijo spravi sklad s trdo gospodarsko resničnostjo? Pravo Sisifovo delo je to, ker Benetani le nočejo slišati na tisto uho, na katero jim govori »Era«!

Pozor vinogradnikom! Politično društvo Edinost gre vsakemu na roko pri obavi potrebnih korakov, ki so potrebni z ozirom na novi vinški davek. Zelasiti se je treba v pisarni, ul. S. Francesco 20/1, od 16 do 19 ure.

Shod prodajalec monopolnega blaga. Udušenje prodajalec monopolnega blaga za Trst in okolico javlja, da so vabljivi vsi prodajalci, člani in nečlani združenja, na izredno zborovanje, ki se vrši danes v nedeljo ob 15. uri v dvorani gostilne »Ai due Leoni« v ul. Arcata. Na zborovanju se bo razpravljalo o zelo važnih stanovskih zadevah. Obenem se bo pobirala tudi članarina za marec v znesku 4 lir.

Prošnja. 36letnega delavca Antona Mihela iz Sv. Marije Magdalene pogrešajo že od torka. Tega dne je rekel, da gre k Sv. Ivanu iskati semena. Poizvedovanja pa so pokazala, da ga tam ni bilo. In sploh ni nobene sledi o njem. Mihel je srednje velikosti okroglega obraza in velikega nosu, Imel je na sebi moder jopič, modre hlače, klobuk pa kavine barve. Kdor bi kaj vedel, je naprosen, da sporoči nemudoma njegovi ženi Emiliji Mihel pri Sv. Mariji Magdaleni (Trst) št. 760.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu je pristopilo kot ustanovni član k »Solskemu društvu« v Trstu s prispevkom Lir 200.— ter je obenem vpisalo tudi pok. g. Stipeta Ferluga pot ustanovnika s prispevkom Lir 200.—

Obenem je tudi Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu pristopilo s prispevkom Lir 100.— kot ustanovni član k Dijski Matici. Istotako je darovalo Učiteljsko društvo za Trst in okolico Lir 200.— društvu »Prosveti« v Trstu.

Popravljamo. Na koncu novice v včerajšnjem listu o umestitvi predsednika trgovske zbornice je stavek o nacionalistični politiki citati tako: »Trgovska zbornica ne bo zadostala svoji nalogi, če se bo še nadalje postavljala kot uprepa pred voz izvestne nacionalistične politike, kakor se je doslej s tem, da je odredila svoj pečat in podpis vsakemu neitalijanskemu spisu itd.« Podčrtane besede so izostale v včerajšnji notici.

Društvene vesti

Pevski zbor Učiteljske zveze priredi dne 2. aprila (na velikonočni ponedeljek) velik koncert v Vipavi. Koncert bo nudil gotovo velik umetniški užitek, kajti proizvajale ga bodo naše najmlajše glasbene sile.

Zvezin Zbor. Vaja za Tržančane bo v četrtek 21. t. m. pri Sv. Jakobu (konsumno društvo) ob 5 in pol. Vodil se bo program za koncert. Za Postojnec vaja v nedeljo 25. t. m. v Sentpetru, vsi in točno. — Pevovalja.

Senjakaoblasta čitalnica uprizaro v nedeljo dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne v dvorani DKD pri Sv. Jakobu Elbin Kristanovo 5-dejansko socialno dramo »Samosvoj«.

Igra je polna zanimivih dogodivljajev, ki kažejo, kam pride človek, ki se postavi na oni zloglasni »jaz in samo jaz«.

V tej igri vidimo kako mogočnejš Romé potom denarja in potom preporočila svoje sestre Marjane soproge višjega svetnika pl. Strama, pripravi kmetu Komarju ob njegovo posestvo. Pisatelj biča tu ta samolastni čin, ter prikazuje na zgledu Ivanke, hčerke Rome-ta, in profesorja Mizana, kako nalogi bi prav za prav imela inteligenca med narodom, med kmeti in delavci. Gotovo ne tako, kakor Litnik, pisar pri glavarstvu, ki misli da je vsemogoč in, da je vso znanost z veliko žlico snedel. Njegova ošabnost in prezir prema nižjim sta jako dobro orisana z raznimi dovpti.

Kakšen gnev in kakšno ogorčenost vzbujajo to preziranje, vidimo pri Ločniku in Grjavu. Odvzame se jim lastna zemlja, kakor da niso nikdar gospodarji bili, ter se da gospodom brez njihovega dovoljenja, medtem ko se jim kratki najelemenarnejše pravice, kakor tudi vsako odškodnina za škodo, ki jim jo dela voda z »ednimi poplavlami«.

Kam in kako daleč privede tak prezir, vidimo na obupnem nastopu kmetov, ki se spuntajo ter g. Rometu mnogo škodo povzročijo. In kdo je kriv temu? Le svojevoljno in zloglasni »jaz sem samo svoj«.

Prepričani smo, da bo »Čitalnica« tudi strem delom z odvolitvijo slavno občinstvo.

Tržaško kolezarsko društvo »Balkan« aktivuje za nedeljo 25. t. m. ob 10 uri predpolne redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: Poročilo odbora. Volitve novega odbora. Prememba pravil. Razno. Priporočila se za polnoštevno udeležbo.

Mater Doloresa. Danes ob 5. uri pop. uprizaro slov. Marijina družba v Rojanu (Vicolo delle Rose 13) v srce segajočo Sardenkovo pajonsko igr »Mater Doloresa« v sedmih dramatskih slikah z vpletenimi (novimi) zalospavi.

Slov. kmetijsko društvo bo imelo v četrtek 22. marca izredni občni zbor pri »Zlatem Jelenu« v Gorici. Zabečeno ob 9½. — Spored: 1) Tajnikovo poročilo. 2) Odobritev skupne bilance »Gor. kmet. in Slov. kmet. društva« za upravno dobo 30. VI. 1922 do 30. VI. 1922. 3) Volitve društvenega predsednika. 4) Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ob zgoraj določenem uri sklican zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal pravove-

ljavno v vseh zadevah, ki so na dnevnem redu brez oziroma na število navzočih društvnikov. **Pevsko društvo »Ilirija« in mandolinistična skupina »V. Parma«** priredita danes izlet v bližnjo okolico. Zbirališče pri cerkvi. Odhod ob 13.30. — Odbor.

»Solsko društvo« podružnica pri Sv. Ivanu priredi danes pri Sv. Ivanu v Narodnem domu šaloigro tredejanjo »Stari grihi«. Začetek ob 4. uri popoldne. Ob 8. uri zvečer družinski večer v čast vsem Jožičam in Jožkam z bogatim programom.

Iz tržaškega življenja

Nepošten uradnik. Na podlagi ovdabe trdvice Dillis & Cagnus, je policija aretirala uradnika Frana Decarli, ker si je v službi omenjene trdvice na neupravičen način prilastil svoto 1631 lir.

Odmevi sumljivega roparskega napada. Pred kakim mesecem smo poročali o roparskem napadu, katerega žrtev je bil uslužbenec trdvice Notaragelo. Policija je, kakor znano, radi sumljivih okoliščin, v katerih se je izvršil napad, aretirala domnevno žrtev — Korena. Na podlagi preiskave, ki jo sodnija nadaljuje proti njemu, je včeraj policija aretirala 19-letno Viktorijo Balaban, stanujočo v ulici Madonnina št. 40; mladenka je Korenova zaročenka in je osumljena, da mu je pomagala pri izvršitvi sumljivega roparskega napada. Aretiranka odvrača od sebe vsako krivdo, toda vkljub temu so jo pridržali v zaporu.

Po ceni moka. Policija je zaprla trgovca Oskarja Klanfer, stanujočega v ulici Conti št. 2. Mož je namreč prejel od trgovca Pozzi Domenico, ki se nahaja v ulici XX. Settembre, nalog, da proda za njen račun 7 vreč moke, katero je on prodal za borbo ceno 1200 lir ter si obdržal denar. Nahaja se v zaporu v ulici Coroneo.

Aretracija. Zaradi raznih sleparij je bil včeraj aretriran zasebni uradnik Fran Lederer, star 19 let, doma iz Grada. Odveden je bil v zapor v ulici Coroneo.

Ognej v skladišču. Pred sinočnjim, okoli polnoči so nekateri mimoidoči ljudje zapazili, da se iz skladišča sedlarskih predmetov pri Sv. Mariji Magdaleni št. 25, ki je last sedlarja Enila Sinigoi, vali gost dim. Nekdo je o tem obvestil kr. orožnike v ulici deli Istra, odkoder sta se nemudoma podala na označeno mesto dva orožnika. Omenjena sta siloma odprla železni zavor ter stopila v notranjost skladišča. Tu sta se lotila gasiti ogenj. Medtem so bili obveščeni o dogodku gasilci, ki so takoj prihiteli na lice mesta; po kratkem gašenju je bil ogenj popolnoma udušen. — Škoda znaša par tisoč lir.

Nezanesljiv mešetar. Zastopnik Andrej Rado, lastnik trgovine z električnim materialom v ulici Valdirivo, je izročil pred kakim mesecem nekemu Angležu, po imenu Celek Mlik, staremu 28 let, stanujočemu v ulici dei Leo št. 9, okoli 1600 komadov električnih zarnic, da bi jih ta na trgovčev račun razprodal privatnikom. Anglež je sicer razprodal zarnice, a denar si je obdržal. Trgovčev je nekaj časa potrpežljivo čakal, a zaman: Angleža, oziroma denarja ni bilo od nikoder. Končno je mož izprevidel, da ga je zvit Anglež opeharil. Naznanil je zadevo na kvesturi in pred včerajšnjim so policisti aretirali sleparskega mešetara na njegovem stanovanju ter ga odvedli v zapor v ulici Coroneo. — Rado trpi okoli 6000 lir škode.

Iz tržaške pokrajine

Nabrežina. Tovariše, voditelje na šolah sezonskega okraja prosim, da mi po poštni nakaznici tekem osmih dni pošljete nabrane prispevke za tovarišico z Volcskega. — Ivan Kosmina, učitelj v Nabrežini, tajnik učit. društva.

Postojna. Pevsko društvo »Postojna« bo imelo svoj občni zbor jutri v ponedeljek na praznik sv. Jožefa dne 19. t. m. Občni zbor se vrši v gostilni pri »Doljem Burgerju«. Začetek ob 8 uri zvečer.

Književnost in umetnost

Knjige »Goriške matice«. »Goriška matica« v Gorici izda za leto 1924. naslednje knjige: 1. Prof. dr. Pavlica: »Veliki koledar« za leto 1924 (Bogato ilustriran). 2. Prof. dr. Lovrenčič: »Cvetje z vrlov goriškega Parnasa« (Antologija gor. pesnikov). 3. »Zabavna knjižnica« (Knjiga lep slovne vsebine) III. zv. 4. Knjiga verske vsebine (Vezano). Cena za vse štiri knjige znaša 6 L. Poverjenstvo »Goriške matice« v Trstu je v ul. Molin a vento št. 5, I. (zgoraj).

Davek na stavbe za l. 1924.

(Razglas finančne intendature).

S kr. odlokom od 11. januarja 1923 št. 148 so bile raztegnjene na ozemlje, ki je bilo priključeno na podlagi zakonov od 26. septembra 1920 št. 1322 in od 19. decembra 1920 št. 1778, določbe o davku na stavbe, katere so veljavne v kraljevstvu. Pobiranje tega davka na podlagi omenjenih določb se začne z dnem 1. januarja 1924. V ta namen in v smislu priloge B h goričmenjenemu kr. odloku od 11. januarja 1923 št. 148, se morajo predložiti do 30. aprila 1923. davkarjiam (Agenzie delle imposte dirette) napovedi vseh tistih

Tekom 5 dni po sprejemu prijav morajo občine naznaniti finančnemu tehničnemu uradu število prijav ter jih držati na razpolago uradnikom, ki so pooblašteni, da jih dvignejo. Ta rok je določen za to, da ima občina možnost pospremiti prijave s potrebnimi spricvali glede družinskih članov pri tistih pridelovalcih vina, ki prosiijo za omenjeno oprostitve.

Oprostitve. Prijava vina je obvezna za vse osebe, ki se nahajajo v gori označenih okolnostih; davka prosta so vina, ki se izvažajo od pridelovalcev ali trgovcev na debelo v inozemstvo ali v italijanske kolonije ali pa ki se pošiljajo v tvornice za destilacijo ali izdelovanje kisa. Ta vina morajo biti spremljana na mejo ali v tvornice spirita oziroma kisa od posebnega odpremnega listka (bolletta di spedizione) izdanega od finančne uprave. Obmejni carinski urad oziroma finančni uradi pri tvornicah spirita in kisa potrdijo, da se je vino spremljalo od odpremnega listka, razložilo, in to potrdilo daja pravico do odbitka odgovarjajočega zneska pri računu proizvajalca ali trgovca. V primerih izvoza v inozemstvo se mora v to svrhu odbitka predložiti tudi tozadevni izvozni listek.

Proizvajalci in trg. na debelo imajo pravico do oprostitve davka za vina, ki so bila uničena ali so šla izgubljena v sled požara ali druge višje sile, katere se morajo prijaviti tekom 10 dni finančnemu tehničnemu uradu in biti primerno opravljene.

Če se je tekom leta vino, ki je že odmerjeno za davek, pokvarilo in ni več uporabno za pijačo, doseže lahko proizvajalec in trgovec na debelo oprostitve po predhodni ugotovitvi se strani finančnih agentov in uničenju vina. Dosedaj omenjene oprostitve odreja finančni tehnični urad.

Malemu posestniku, kolonu, polzakupniku in zakupniku zemlje, iz katere izhaja vino, je dovoljena oprostitve davka za vino določeno izključno za njegovo in njegove družine neposredno porabo do količine enega hektolitra za vsakega člana družine, kateri živi z njim in ima več nego 15 let.

V svrhu oprostitve od davka omenjene v prejšnjem odstavku se smatrajo kot mali posestniki, koloni, polzakupniki in zakupniki tisti poljedelci, ki sami, z delom lastnih rok ali s pretežno pomočjo članov svoje družine obdelujejo svoje ali najete vinograde in ki vsega skupaj ne pridelajo več nego 50 hl vina.

Omeniti je treba še enkrat, da morajo nri-zadeži poljedelci izrecno zahtevati oprostitve od davka ob prijavi; drugače izgubijo to pravico.

Petiot, ki ne doseže 5 stopinj, je davka prost. Kazni, dvojni do deseteri davek mora plačati tisti, ki odtegne ali skuša odtegniti vino davka.

Ista kazen zadene pridelovalce in trgovce na debelo, kateri posedujejo vino brez prijave ali predpisane bolete ali če se pri preiskavi izkaže, da imajo večjo količino nego je izkazana v listinah. Dovoljena je pri tem toleranca 5%. Če se izvrši prijava po predpisanim roku toda še pred pregledom s strani finančnih oblastev, je proizvajalec kaznovan z globo, ki znaša enkratni do dvakratni davek. (Op. u. Omenili smo že, da upamo, da se ta določitev ne bo letos strogo izvajala. Odlok raztegnitve je bil objavljen šele v uradnem vestniku (Gazzetta ufficiale), ki izhaja v Rimu, dne 12. t. m., tržaška občina n. pr. je utegnila izdati tozadevni poziv za prijave šle 15. t. m., a objavitelja je bilo mogoče šele 16. t. m., tržaško uradno glasilo Osservatore Triestino, je objavilo šle v svoji številki z dne 15. t. m., ki je izšla popoldne, tozadevne zakonite določbe; v najboljšem primeru je torej zvedel posestnik vina za to popolnoma novo in dosedaj neavdano zakonito določbo šle 17. t. m., a ne motimo se, če povemo, da bo še mnogo proizvajalcev vina, ki še danes ne vedo za to odredbo, med tem ko je preteklo rok za prijavo včeraj, dne 17. t. m. Rok je preteklo, ker ministrstvo ni pomislilo na to, da je treba primeren čas za pripravo ljudstva, a za to nikakor ne more biti odgovoren dvokratni davek. Ista kazen doleti proizvajalca in veletrgovca, ki ne plača davka takoj pri prodaji vina. Če se vino odpelje brez predpisanih ali z neveljavnimi bolletami, zadene odgovorne kazni omenjena v prvem odstavku. Vsak drugi prestopok zapade globi 10 do 200 lir.

Plačevanje davka. Na podlagi ugotovitve, ki jo izvedejo finančni organi, se določijo resnične količine vina, za katere se potem določi davek, ki ga ima plačati vsaka trdka. O zalozah proizvajalcev se napravi seznam, ki je skozi 15 dni nabit na občinski deski. Veletrgovcem, ki si ne preskrbijo spodaj označene licence, in malim trgovcem bo davek brez drugega likvidiran. Pri tem se bo seveda vzelo v obzir vino prihajajoče iz starih pokraj, ki je že plačalo davek. Likvidiran znesek davka bo sporočen prizadetim po občinskem slugi. Najkasneje 15 dni po sporočitvi mora slediti plačilo. Pri velikih trdkah, ki si ne morejo ali ne marajo preskrbeti licence, katerim pa bi bilo takojšnje plačevanje davka pretežko breme, se bodo lahko dovolile olajšave. V to svrhu morajo predložiti kolektivno prošnjo na finančni tehnični urad, morajo pa prej v 15 dneh po sporočitvi davka priznati davek.

Pridelovalci in trgovci na debelo ki pred potekom 15 dni po sporočitvi davka predložijo kolektivno prošnjo, da se jim dovoli spodaj opisana licenca, bodo lahko imeli s finančno tekoči račun, kateri se uredi pri konečni likvidaciji. Plačilo davka se bo moralo izvršiti se strani posameznih kupcev ob nakupu vina ali pa, pri trgovcih na to stopi in veljavo raztegnitveni odlok za količine, ki jih imajo v zalogi; plačilo se izvrši pri pristojnih davčnih uradih, naravnost ali potom poštne nakaznice, pri čemer se mora gledati na to, da se dobi dvojna pobornica. Original te pobornice ostane pri kupcu, prepis pa pri prodajalcu. Pri vsakem posameznem plačilu bodo morali prizadeti, osebo ali na pošti nakaznici poslani davčnemu uradu, naznaniti osebne podatke in bivališče pridelovalca-prodajalca in kupca ter količino vina. Če bo kak podatek manjkal, ne bo izdana pobornica.

Utok. Tekom 20 dni po sporočitvi davka se lahko napravi utok na finančno intendantno (pri nas finančno ravateljstvo) na kolektivnem papirju. Utok pa ne odloži plačila predpisane davka.

Poslovanje z vinom. Vsaka od že prijavljene zaloge oddajena količina vina mora biti spremeni- ali od pobornice o plačilu davka ali pa, če gre vino od trgovca z licenco k trgovcu ali pa v tvornico kisa, spirita ali na mejo od posebnih bolet, ki jo izdajo na zahtevo finančni uradi. — Za pridelovalce in trgovce na debelo, ki so prosili za licenco, vodi tehnični urad poseben račun. Kot trgovci na debelo se smatrajo taki, ki v glavnem ne prodajajo vina v količinah pod 50 litri. Trgovci na debelo, ki hočejo kupiti od pridelovalcev vino ne da bi ob enem plačali davek, morajo imeti licenco, katero izda finančni tehnični urad na posebno prošnjo spisano na papirju kolektivnem z l. 1.20 in ki navaja osebne podatke in bivališče prosilca. Trgovci na debelo morajo razum tega položiti kavicjo odgovarjajočo znesku davka. Kavcija je lahko dana potom solidarnega jamstva dveh trgovcev priznane plačovitosti. V tem primeru mora biti priloženo prošnji potrdilo davčnega urada o davku, ki odpade na največjo količino vina, katere se lahko vloži v skladišče. V skladišča bodo mogla biti položena samo vina, ki so še podvržena davku.

Jos. Jurca.

Prispevki h krajevni sistematiki

Krajevna sistematika — obravnavanje krajeslovnih vprašanj in trdni medsebojni zvezi na način, ki ne zadovoljuje le nas samih, ampak ustreza tudi znanstvenim zahtevam, to je moj smoter že splošno. Da sem jo teoretično zamislil že l. 1921., proizhaja iz fragmentarnega uvoda, objavljenega v letošnji št. „Edinosti“, posvečenega etimološki razlagi naše Sežane. Ko bi hotel biti dovipen, bi dejal, da je tu res nomen-omen, s tem imenom — pomenom bi združil dovip, da je moja Sežana res Sežana, ker sega nazaj v l. 1921. Naj se smatrajo sledeča razmotiravanja za direktno nadaljevanje tistega že objavljenega odlomka, da pa podčrtam svojo smer, sem smatral za potrebno izpremeniti tudi naslov. Seveda se z vami vred zavedam, da je krajevna sistematika krilatka beseda, ki nam zasije pred očmi najprej kot uxor, ki lahko polagoma obledi in celo ugasne ob praktičnem uveljavljanju in uresničevanju, toda ona mora biti naš postulat: ali sistematiko razpravljanje ali mi! Hočemo vsaj videti krajeslovne probleme in jih poskusiti razrešiti, če so razrešljivi.

Svojo razpravo sem želel posvetiti veleč. g. kanoniku Matiji Sila, ki je branil slovenski značaj naših krajevnih imen s pravim smislom že v Kandlerjevih časih. Primerjal sem Sežano po njeni slovniški obliki z Ljubljano, po koreninski sestavi pa se mi je zdelo, da čujem iz nje besedo eiga, ki je jugoslovenska in znači kapnik. Omenil sem pa, da Sežana ne slovi po nobeni večji jami, ampak da kaže le v splošnem kraški značaj.

Zemljepisni značaj Sežane razgledamo najlepše z nanošne planote od cerkve sv. Jeronima, odkoder jo vidimo pred seboj v nekoliko privzdignjeni legi vrh kraške planote, stisnjeno med visoki Sidavnik in strmi Tabor kakor ptičico v svojem gnezdu. Široka ravna cesta iz Senožec proti Opčinam s svojimi avtomobili in belimi oblaki cestnega prahu ter vijoka se železnica s svojimi vlaki in oblaki črnega dima, to popolnoma sliko in spada med značilna črta Sežane, ki se je povzdignila v pravo kraško središče šle v 18. in 19. stoletju, ko se je zgradila najvažnejša državna cesta iz Trsta proti Dunaju in potem, ko je postala železniška postaja in sedež uradov. V rimskih časih se Sežana ne omenja, rimska postaja Avesico ni bila v Sežani, kakor se je že mislilo, ampak v tržaški okolici blizu Proseka. Druga rimska cesta je držala preko Bazovice in Lokve proti Planini. V srednjem veku je nadvladal Devin vse druge kraške kraje, tako da niti nimamo za srednjeveško Sežano pravega nemškega ali italijanskega imena. Tve poznamenanje Sežane ali Sessana je pač le transkripcija slovenskega imena. Kar se tiče takih transkripcij, smo precej liberalni; narekuje jih namreč tuj pravopis in tu ravno teče me'a med formalno dopustnim in stvarno nedopustnim. Formalno dopustno je, da Italijani sploh pišejo tudi tuja imena s svojim pravopisom, nedopustno pa, če jih smatrajo potem za svoja in jih zgo-lovinsko razlagajo in politično uveljavljajo. Zakaj ves obzir proti francoskim in angleškim imenom in takšen prezir do naših imen. Vse nasprotstvo med italijanskim in slovenskim svetom simbolizirajo tri črke: č, š in ž. Morda pride čas, ko jih bodo Italijani priznali in spoštovali, to bo ključ, s katerim si bodo odklenili slovenska srca. Pa pustimo te, hotel sem le poudariti, da je bila Sežana vedno Sežana, nikler ne zasledimo kakega Sessach ali podobne netvebe, ki bi nas spominjala recimo na Ljubljano-Laibach.

(Dalje pril.)

LISTNICA UREDNIŠTVA

Gosp. notar Tomo Šorli, Podgrad. Vaša izjava nam je prišla prepozno. Priobčimo jo v torkovi številki.

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu.

avstrijske krone	0.65	0.70
avstrijske krone	0.0290	0.0310
čehoslovaške krone	61.50	62.
dinarji	20.90	21.30
marke	9.50	10.25
leji	0.0975	0.1025
dolarji	20.70	20.80
francoski franki	130.15	130.65
švicarski franki	38.	39.1
angleški funti papirni	97.55	97.75

Pozor na domačo trdsko!

FRANC SAHIG, Gorica, Gosposka ulica sedaj Via Carducci št. 25, naznaja slavnemu občintvu, da ima veliko izbero živinskih strojev več vrst za krojače, šivilje in čevljarje iz najboljših nemških tovarov, katere jamči 10 let.

Dalje velika izbira dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. — Ceniki na zahtevo poštne prosti. Lastna mehanična delavnica.

61

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Ulica Roma vogal ul. Mazzini. — Lastna palača. Delniška glavica in rezervni sklad K. C. St. 283.000.000. Izvršajo kreditno vse bančne in mesečniške transakcije. Uradne ure od 9-13.

Štev. 392.

Razpis službe.

Županstvo Tolmin razpisuje mesto občinskega uradnika

z mesečno plačo 400 do 500 Lir.

Kolekovane prošnje naj se predložijo podpisane županstvu najdalje do konca tek. meseca, katerim naj se priložijo:

- a) potrdilo italijanskega državljanstva;
- b) spricvalo o navedenih strojepisu.
- c) zdravniško spricvalo;
- d) dokazi znanja slovenskega in italijanskega jezika v govoru in pisavi;
- e) spricvalo o znanju strojeписа.

Prednost za to službo imajo oni, ki so že bili v enaki ali tajiški službi.

Nastop službe takoj po imenovanju.

Tolmin, dne 15. marca 1923.

(126)

Za župana: J. M. a. k.

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatc,

lisic,

dihurjev, vider,

jazbecov, mačk, ve-

veric, kriv, divjih

in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10

II. nadst., vrata 16

Sprejemajo se pošiljave po pošti.

Zdravnik

Dr. Franc Gruden

v Postojni

(Kutinova hiša, nasproti lekarne)

ordinira vsak dan od 9 do 12.

Ivan Mihelčič

Trst — Via S. Francesco št. 10 — Trst

kupuje staro železo, lito železo, medenino, baker in druge kovine kakor tudi stare nerabljive stroje in kotle in jih plačuje po visokih cenah.

Kmetijska zadruga v Trstu

Via Raffineria 7 (121)

opozarja svoje cenj. odjemalce na ravno kar dospela sem na po zelo ugodnih cenah: detelja, redkev, krmilna pesa, špinaca. Razpoga z raznimi travami, vsemi drugimi zelenjadnimi ter cvetličnimi semeni in z mešanico umetnih gnojil za krompir, fižol in grah.

Dvonedstropna hiša

v sredini Ljubljane se prodaja radi preselitve za ceno Din. 2.000.000.— V hiši so trgovski lokali, skladišča, kleti in stanovanje z več sobami takoj na razpolago. — Pismene ponudbe pod „Trgovina in stanovanje“, na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

25/5

Redka prilika!

GIUSTO SBUELZ

trgovina z manufakturnim blagom

Trst — Via Mazzini št. 38 — Trst

Velikanska izbira blaga za ženske obleke, svile in baržuna. Blago za moške obleke. Trliž, zefir in posebno blago za srajce. Izdelano perilo za moške in ženske. Volnene in vatirane odeje lastnega izdelka. Maje, nogavice, ovratniki, ovratnice in drobnine.

Cenjeni odjemalci so naprošeni, da si ogledajo mojo prodajalno, da se prepričajo o kakovosti blaga in nizkih cenah.

122

POHIŠTVO.

Poročne sobe, slavonsko delo, suhe, zajamčene od L. 1.250 naprej, elegantne kuhinje L. 790, železne postelje s kovinastimi mrežami L. 165, otroška postelja popolna L. 200.

TURK, Via S. Lazzaro št. 10.

Resnično znižane cene.

Pošiljave in embalaža za deželo.

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

ŠIRITE „EDINOST“

Velika manufakturna trgovina z lastno krojačnico

ANDREJ MAURIČ - GORICA

Obiskuje edino le domačo trdsko, ki ima v zalogi največjo izbero moškega in ženskega sukna, bombaževine ter tkanine vsake vrste, volne, zine, perja za blazine, odeje ter vse potrebno za novoročnice. — Nadalje ima bogato zalogo oblik, površnih jop, sukenj vsake mere in po najnovejših krojih izgotovljene.

Največja izbira kož in izgotovljenih ovratnikov.

Cene solidne. (40) Postražba točna.

TVRDKA GELOSA BENIAMINO & FIGLI

POHIŠTVO

lastnega izdelka v vsakem slogu. — Velika izbira popolne opreme za hiše, pisarne in gostilne. Bre konkurenčne cene

Trst — Viale XX. Settembre 35 — Trst

(palača Eden)

Telefon 34-34 bis

(87)

Telefon 34-34 bis

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

Vogal via Valdirivo 27 — Via 30 ottobre 11

Izvršuje vse bančne posle.

Kupuje in prodaja raznovrstne tuje valute. — Prodaja in kupuje jugoslovaške krone. — Izvršuje nakazila SHS kron v Jugoslavijo. Sprejema SHS krone na obrestovanje po dogovoru.

Vloge na knjižice v Lirah obrestuje

po 3 3/4 % netto

Vloge na tekoče račune po 4 1/2 %

Vezana vloge obrestuje najugodnejše po dogovoru.

Glavni sedež banke: LJUBLJANA.

Podružnice: Gorica, Maribor, Celje, Kranj, Ptuj, Brežice, Novisad, Sarajevo, Split, Metković.

Delniška glavica in rezerva: Dinarjev 38.000.000.—

Tel. št. 5-18. Uraduje od 9 do 12 1/2 in od 14 1/2 do 16.

NA OBROKE

izgotovljene obleke po meri za moške in ženske, paletots, nepremočljivi plašči, nogavice, perilo, klobuki, preproge, žimnice, vzmeti, divani itd. Krojačnica prvega reda. Cene zmerne, pojoji dobri.

Trst, Via XXX oktobra št. 3. I. nadstr. Telefon 39-20.